

ÅRLIG PLAN MOT KRÄNKANDE BEHANDLING

LIKABEHANDLINGSPLAN

Lyrfågelskolan F-3 SKOLAN
2016/2017

Lyrfågelskolan F-3:s plan mot diskriminering och kränkande behandling

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleklass, åk 1-3

Ansvariga för planen

Rektor Anna-Lena Lindahl

Lärare Annika Särnbäck

Barnskötare Carina Danielsson

Fritidspedagog Erika Frisk

Lärare Marlene Kjell

Specialpedagog Susanne Krook

Socialpedagog Annika Karlsson

Vår vision

Vår vision är att alla elever ska känna framtidstro, motivation och med öppet sinne våga möta världen i ansvarig frihet. Därför möter vi alltid varje elev med genuint intresse och höga positiva förväntningar. Vi ser eleven, tror på eleven och ger eleven möjlighet att nå sin framgång. Tillsammans i ömsesidig respekt, skapar vi en skola av glädje, gemenskap och kreativitet.

Planen gäller från

2016-11-01

Planen gäller till

2017-10-31

Elevernas delaktighet

Eleverna har svarat på en webbaserad enkät angående diskriminering och kränkande behandling. På klassråd och elevråd har de diskuterat trivsel och trygghet i skolmiljön. Intervjuer har genomförts med slumpvist utvalda elever.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare har fått möjlighet att svara på en webbaserad enkät, med frågeställningar om trygghet och trivsel. På föräldramöten presenteras enkätsvaren och likabehandlingsplanen länkas ut i veckobreven.

Personalens delaktighet

Personalen har svarat på en webbaserad enkät angående arbetet med att främja likabehandling och att motverka diskriminering och kränkande behandling. En grupp bestående av representanter från fritidshem, lärare F-3, specialpedagog, socialpedagog samt rektor, arbetar med att följa upp, utvärdera och upprätta ny plan. Vid höstterminens start presenterar specialpedagogen resultatet och analysen av enkäter, intervjuer och vårdnadshavarnas synpunkter. All personal ska ha god kännedom om planen.

Förankring av planen

Varje mentor går igenom enkätsvaren och planen tillsammans med sina elever. Resultatet av enkätundersökningarna, intervjuerna, vårdnadshavarnas synpunkter samt likabehandlingsplanen presenteras för vårdnadshavare på föräldramöte och i kommunikationsgruppen. Planen finns tillgänglig på hemsidan och i klassrummen. Efter den årliga revideringen görs en genomgång av planen med all personal på arbetsplatsträff och fortlöpande under året vid nyanställning.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Likabehandlingsgruppen har analyserat underlaget som kommit in från elever, vårdnadshavare och personal utifrån enkätsvar och detta ligger till grund för de uppsatta målen. Skolans elevhälsoteam har gjort en analys av dokumentationen kring utredningar av kränkningar. Resultaten av kartläggningen diskuteras av all personal på gemensamt möte i början av höstterminen.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

En grupp bestående av representanter för fritidshem, lärare F-3, specialpedagog, socialpedagog samt rektor har sammanställt och analyserat svaren från enkäter, intervjuer samt vårdnadshavares synpunkter.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Mål: Eleverna ges utrymme för ökat inflytande när det gäller planering av skolans vardagliga arbete, t.ex. undervisning och skolmiljön.

Kompetensutveckling har skett i pedagogiska forum där pedagogerna har utvecklat de pedagogiska planeringarna. Enligt enkätundersökningen upplever 50 % av eleverna att de sällan eller aldrig är delaktiga i den pedagogiska planeringen. Större delen av personalen upplever att elevernas delaktighet har ökat ganska mycket. Analysen visar att elevernas enkätsvar gällande ökat inflytande skiljer sig avsevärt jämfört med pedagogernas enkätsvar.

Mål: Alla elever ska få ökad förståelse för att människor har olika sätt att tänka och olika livsbetingelser.

Klasserna har arbetat regelbundet med värderingsövningar gällande olika normer, där eleverna övas på att uttrycka sina åsikter och acceptera andras. I enkätsvaren framgår att klasserna har arbetat regelbundet med värderingsövningar.

Mål: Samsyn gällande personalens normer och attityder (alla likas värde).

Under vårterminen 2016 deltog personal i en föreläsning av Bo Heijskov. Litteratur "Beteende problem i skolan" köptes in.

Mål: Alla barn ska känna sig trygga på skolgården och i skolans lokaler.

Utegruppen har ansvarat för planerade rastaktiviteter och fler rastvakter finns ute. Eleverna upplever att de känner sig trygga.

Mål: Att antalet fysiska och verbala kränkningar minskas.

Eleverna har genom värderingsövningar och samtal tränat sin sociala förmåga till samspel. Antalet dokumenterade kränkningssärenden är samma antal som tidigare läsår, 11 st.

Årets plan ska utvärderas senast

2017-09-30

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Genom webbaserade enkäter till elever
Genom djupintervjuer med slumpmässigt utvalda elever
Genom webbaserad enkät till personal
Genom webbaserad enkät till vårdnadshavare
Genom analys av dokumentation kring kränkningar

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Anna-Lena Lindahl

Främjande insatser

Främja trygghet och delaktighet

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning och Tillgänglighet.

Mål och uppföljning

1. Eleverna ges utrymme för ökad delaktighet i lektionsmålen. Följs upp genom enkäter och pedagogers beskrivning av insatser gällande undervisning.
2. Alla barn ska känna sig trygga på skolgården och i skolans lokaler. Följs upp genom enkäter.
3. Alla elever ska få ökad förståelse för att människor har olika sätt att tänka och olika livsbetingelser. Följs upp genom att mentor i slutet av vårterminen gör en analys av elevernas utveckling gällande förståelse för människors olikheter och lika värde.
4. Samsyn gällande personalens normer och attityder (alla människors lika värde). Följs upp genom elev enkät.

Insats

1. Kompetensutveckling under läsåret hur man ökar elevernas delaktighet gällande planering och genomförande av skolarbetet. Skolan behöver fortsätta att utveckla metoder för att få eleverna mer delaktiga i planering av skolans vardagliga arbete genom att arbeta systematiskt med att synliggöra lektionsmål.
2. Utegruppen ansvarar för planerade rastaktiviteter där alla elever ges möjlighet att delta. I matsalen har klasserna och eleverna bestämda platser. Lärarna samtalar regelbundet med eleverna om trivselreglerna. För att ge eleverna en trygg övergång mellan skola - fritidshem så möter fritidshemmets personal eleverna i klassrummet efter avslutad skoldag. Varje morgon går pedagogen i klassen igenom dagens schema med bildstöd som finns uppsatt i alla klassrum.
3. Värderingsövningar finns tillgängliga på skolans intranät. Värderingsövningar genomförs minst 1 gång/månad för att få ökad förståelse för att människor har olika sätt att tänka och olika livsbetingelser. I skolans dagliga arbete ansvarar pedagogerna för diskussioner om alla likas värde gällande t.ex. kön, religion och etnisk tillhörighet .
4. Pedagogiskt forum används som arena för att främja samsynen gällande normer och attityder utifrån värdegrundsperspektivet. Skolans specialpedagog och skolpsykolog ansvarar för kompetensutvecklingen ”Lågaffektivt bemötande i vardagen” för alla pedagoger under läsåret. Litteratur som används är ”Beteendeproblem i skolan” av Bo Heijskov.

Ansvariga

Rektor, mentor, socialpedagog, specialpedagog och skolpsykolog.

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Webbaserade enkäter till alla elever
Intervjuer med elevrepresentanter
Webbaserade enkäter till pedagogisk personal
Webbaserad enkät till vårdnadshavare
Dokumentation angående utredningar av kränkningar

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning och Tillgänglighet.

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Alla elever har svarat på en webbaserad enkät.
Representanter för eleverna har deltagit i en intervju.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

All personal har svarat på en webbaserad enkät.

Resultat och analys

En majoritet av eleverna upplever att de sällan eller aldrig utsätts för verbala eller fysiska kränkningar. Gällande elevernas språkbruk så upplever ca 22 % av eleverna att någon annan elev använt fula ord, som är riktade mot dem. Ca 10 % av eleverna uppger att de ofta eller ibland blir retade på grund av sitt utseende, ett mindre antal att de blir retade på grund av etnisk bakgrund. Enligt elevernas enkätsvar så upplever några fler elever än tidigare läsår att personal i skolan behandlat dem hårdhänt och sagt dumma saker till dem. Flertalet av personalen upplever att det inte finns tillräcklig tillsyn i korridorerna på rasterna. Utomhus upplever de flesta elever att de är trygga, förutom på några platser på skolgården där de önskar fler rastvakter. En tredjedel av skolans elever uppger att de ofta eller ibland är med på de planerade rastaktiviteterna. Av personalen upplever en tredjedel att det inte finns tillräckligt med rastvakter utomhus.

Eleverna tycker inte att de i någon större utsträckning har varit delaktiga i planeringen och genomförandet av skolarbetet. Större delen av personalen upplever att elevernas delaktighet har ökat ganska mycket. Under läsåret har 11 utredningar av misstänkta kränkningar gjorts, och antalet är samma som föregående läsår. Åtgärder har satts in och kränkningarna har upphört. En tredjedel av eleverna upplever att de ofta eller ibland inte har någon att vara med i skolan. De flesta elever tycker inte att traditioner från olika religioner har uppmärksammas. Föräldrarna har i mycket högre utsträckning deltagit i den webbaserade enkätundersökningen. Föräldrarnas enkätsvar visar att de är nöjda med skolans insatser gällande elevernas trivsel och trygghet.

Förebyggande åtgärder

Trygghetsskapande åtgärder

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

Alla elever ska känna sig delaktiga i lek med kamrater.

Följs upp genom enkäter till alla elever, samt genom intervjuer av slumpvist utvalda elever.

Motivera åtgärd:

I enkätsvaren framkommer att en tredjedel av eleverna upplever att de ofta eller ibland inte har någon att vara med på rasten.

Åtgärd

Under läsåret kommer F-3 ha en värdegrundsvecka med tema kamratskap och relationer för att stärka trygghet och trivsel på skolan. Socialpedagogen kommer under läsåret att utföra sociogram i samtliga klasser. Detta genomförs i syfte att kunna jobba förebyggande för de elever där det finns en riskfaktor att hamna utanför övriga gruppen.

Ansvarig

Rektor, mentor, rastvärdar och socialpedagog.

Datum när det ska vara klart

Omgående

Motverka fysiska och verbala kränkningar

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning och Funktionsnedsättning och Tillgänglighet.

Mål och uppföljning

Att antalet fysiska och verbala kränkningar minskar.

Att minska elevernas upplevelse av att de utsatts för fula ord av andra elever, både muntligt och via sociala medier. Uppföljning sker med elevenkäten.

Åtgärd

Regelbundna värderingsövningar och samspelslekar där eleverna får träna på att uttrycka sina åsikter och lyssna på varandra. Klasserna arbetar aktivt med klassreglerna samt har regelbundna samtal om accepterat språkbruk.

Motivera åtgärd

Vår dokumentation kring kränkning, elevenkäter och intervjuer visar återkommande att det förekommer fysiska och verbala kränkningar mellan eleverna. Genom värderingsövningar och samspelslekar tränas eleverna att acceptera varandra. Eleverna får verktyg att kunna och våga uttrycka sina känslor, åsikter och önskemål på ett ansvarsfullt sätt. I elevenkäten framkommer att en tredjedel av eleverna upplever att det förekommer fula ord från andra elever.

Ansvarig

Mentor

Datum när det ska vara klart

Pågår under hela läsåret.

Rutiner för akuta situationer

Policy

Det ska råda nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling i vår skola.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Det finns rastvärdar på skolgården vid varje rast, de har gula västar på sig så att eleverna ser till vem de ska vända sig. Rastvärdarna ska medverka i aktivitet eller vara aktivt iakttagande. Elever ska i första hand vara ute på rasten. Respektive lärare ansvarar för de elever som av olika anledningar befinner sig i klassrummet. Alla lärare har ansvar för att vara observanta och lyhörda för signaler som kan tyda på att en elev har bekymmer.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Personal som elever och vårdnadshavare kan vända sig vid misstanke om trakasserier eller kränkande behandling är:

Anna-Lena Lindahl 070-312 13 76 anna-lena.lindahl@trollhattan.se

Carina Danielsson 0520- 49 63 84

Annika Särnbäck 0520-49 60 02

Erika Frisk 0520-49 60 05

Marlene Kjell 070-781 66 80

Susanne Krook 0520-49 63 13 susanne.krook@trollhattan.se

Annika Karlsson 0733-48 86 90 annika.karlsson@trollhattan.se

Elever och vårdnadshavare kan alltid vända sig till den personal de känner mest förtroende för.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

1. Den som får vetskap om att en elev kan ha varit utsatt för kränkning eller trakasserier ska initiera en utredning genom samtal med berörda elever. Om samtalet visar att kränkning har förekommit men att problemet lätt kan åtgärdas, sätts lämpliga åtgärder in direkt. Vårdnadshavare kontaktas.

2. Om samtalet visar att en mer omfattande utredning behövs eller att åtgärderna inte varit tillräckliga ska rektor informeras snarast. Rektor sammankallar skyndsamt kontaktpersonerna och bland dem utser någon eller några som arbetar vidare med utredningen. Vårdnadshavare kontaktas. När utredningen är klar, görs en analys av denna och rektor tar beslut om vilka åtgärder som ska sättas in.

3. Om utredarna inte får fram tillräckligt med information och kunskap om situationen, överlämnas ärendet till elevhälsan, som gör en kompletterande utredning, enligt rektors beslut. När utredningen är klar, görs en analys och utifrån utredningens resultat tar rektor beslut om vilka åtgärder som ska sättas in.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

1. Personal som får vetskap om att en elev kan ha varit utsatt för diskriminering eller kränkande behandling av annan personal ska skyndsamt kontakta rektor.

2. När rektor får kännedom om att en elev kan ha varit utsatt för diskriminering eller kränkande behandling ska rektor starta en utredning genom att samtala med eleven för att få dennes beskrivning av vad som har hänt.
3. Rektor kontaktar berörd personal för att få dennes beskrivning om vad som har hänt.
4. Rektor kontaktar skyndsamt vårdnadshavare och beskriver vad som har hänt.
5. Om rektors utredning visar att diskriminering, eller kränkande behandling har förekommit beslutar rektor om vilka åtgärder som ska vidtas.

Rutiner för uppföljning

Utredaren samtalat med berörd elev inom en vecka efter insatta åtgärder för att se om dessa har haft avsedd effekt och situationen är uppklarad. Uppföljningssamtal kan behöva ske vid flera tillfällen. Om åtgärderna inte har haft avsedd effekt kontaktar utredaren rektor, som utifrån nulägesanalys beslutar om hur arbetet ska fortlöpa tills insatserna har gett resultat och kränkningarna har upphört.

Rutiner för dokumentation

Den som får kännedom om att en elev kan ha varit utsatt för kränkningar eller trakasserier, av andra elever och därmed startar en utredning dokumenterar vad som har hänt och vilka som har varit inblandade. Utredningen ska innehålla en analys samt om åtgärder ska vidtagas och i så fall vilka. Anmälan om att en utredning kring misstänkt kränkning har startat, skickas till huvudman och områdeschef.

Uppföljning och utvärdering av åtgärderna dokumenteras kontinuerligt tills ärendet är uppklarat och kränkningarna eller trakasserier har upphört. När rektor får kännedom om att en elev kan ha varit utsatt för diskriminering eller kränkande behandling av personal dokumenterar rektor utredningen, eventuella åtgärder och uppföljning.

Ansvarsförhållande

Den som får kännedom om att en elev känner sig utsatt för kränkningar eller trakasserier ansvarar för att en utredning startar och dokumenteras. Rektor ansvarar för att utredningen kompletteras vid behov och lämpliga åtgärder vidtas. Utsedd utredare ansvarar för fortsatt utredning samt dokumentation, samt att åtgärderna följs upp och utvärderas.